

|                                                                                                                                                                     |                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|
| <b>Tantárgy neve: Szőlőtermesztés I.</b>                                                                                                                            | <b>Kreditértéke: 5</b> |
| A tantárgy <b>besorolása: kötelező</b>                                                                                                                              |                        |
| <b>A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere”</b> 50-50 (kredit%)                                                                  |                        |
| A <b>tanóra típusa és óraszám</b> a: 2 ea. + 2 gyak. <b>hetente</b> az adott félévben<br>Az adott ismeret átadásában alkalmazandó <b>további módok, jellemzők</b> : |                        |
| A <b>számonkérés</b> módja (koll. / gyj. / egyéb): koll.<br>Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó <b>további módok</b> :                                             |                        |
| A tantárgy <b>tantervi helye</b> (hányadik félév): 4.                                                                                                               |                        |
| Előtanulmányi feltételek:-                                                                                                                                          |                        |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Tantárgy-leírás:</b> az elsajátítandó ismeretanyag <b>tömör, ugyanakkor informáló leírása 3-4 mondatban, valamint 14 (végzős MSc esetén 9) hetes bontásban az előadások</b></p> <p>A szőlő morfológiájának és élettani folyamatainak megismerése. Az év adott szakának megfelelő, aktuális munkák mozdulatainak készségi szintű elsajátítása az elméleti alapok ismeretében. A fizikai munkához való hozzáállás, lelkiismeretesség és munkatűrés fejlesztése. Egyetemünk saját és velünk kapcsolatban álló üzemek ültetvényeiben a hallgatóknak lehetőségük van az egyes munkaműveletek irányítói szintű elsajátítására is.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. A szőlőfélék származása és törzsfajlódása.</li> <li>2. A szőlőtermesztés kialakulása, elterjedése.</li> <li>3. A szőlő- bortermelés, forgalmazás és fogyasztás nemzetközi és hazai helyzete.</li> <li>4. A szőlő- bortermelés története.</li> <li>5. A magyar szőlőtermesztés története.</li> <li>6. Bortörvény, hegyközségi törvény, borvidékek, borrhégek.</li> <li>7. Zárthelyi dolgozat.</li> <li>8. A szőlőtőke külső és belső alaktana (fás részek)</li> <li>9. A szőlőtőke külső és belső alaktana (zöld részek)</li> <li>10. A szőlő ásványi táplálkozása.</li> <li>11. A szőlő szerves táplálkozása és vízgazdálkodása.</li> <li>12. A szőlő életszakaszai, évi biológiai ciklusai és vegetációs fázisai.</li> <li>13. A szőlő fenológiai fázisai.</li> <li>14. A szőlőtermesztés ökológiai tényezői.</li> </ol> <p>A 2-5 legfontosabb <i>kötelező</i>, illetve <i>ajánlott irodalom</i> (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Rakonczás N. (2013): Szőlőtermesztés. Egyetemi jegyzet. 192p.</li> <li>• Bényei F., Lőrincz A. (2005): Fajtaismeret- és használat. Borszőlőfajták, csemegeszőlőfajták és alanyok. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 314 p.</li> <li>• Csepregi P., Zilai J. (1988): Szőlőfajta- ismeret és használat. Mezőgazda Kiadó, Budapest, 508 p.</li> <li>• Kozma P. (1991): A szőlő termesztése I. Akadémia Kiadó, Budapest, 338 p.</li> <li>• Ted Goldammer (2015): Grape Grower's Handbook; Apex Publishers; ISBN: 978-0-9675212-7-5</li> <li>• Andrew G. Reynolds (ed)(2010) : Managing wine quality Volume 1 : Viticulture and wine quality, Woodhead Publishing Limited, Canada ISBN:9781845694845</li> </ul> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

- Andrew G. Reynolds (ed) (2010): Managing wine quality Volume 2 : Oenology and wine quality, Woodhead Publishing Limited, Canada ISBN:9781845697983
- Markus Keller: The Science of Grapevines – Anatomy and physiology, Elsevier, USA

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, **amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul**

#### **a) tudása**

- Tisztában van a szőlőtermesztés biológiai és technológiai alapjaival, az ágazat agro- és fitotechnikai sajátosságaival és ezek szabályozási lehetőségeivel.
- Tisztában van azzal, hogy a kertészeti termelésben előállított termékek az élelmiszerlánc részét képezik, ezzel kapcsolatban tudja és érti az élelmiszerlánc-biztonság alapvető fogalmait, összefüggéseit és folyamatait.
- Átlátja a szőlőbor ágazatban felmerülő termelési folyamatok sajátosságait, az ehhez szükséges legfontosabb elméleti és módszertani alapokat és a kapcsolódó gyakorlati ismereteket, a szakmában alkalmazható vállalkozási menedzsmentismereteket, valamint a termelési folyamatok, az élelmiszerlánc-biztonság és a minőségbiztosítás összefüggéseit.
- Ismeri az agrárpolitika és a kertészeti szakpolitikák (támogatási, adózási stb.) alapvető funkcióit és összefüggéseit.
- Tisztában van a K+F+I tevékenység szőlőbor ágazatban betöltött szerepével.
- Ismeri a szakkifejezéseket, a szaknyelv anyanyelvi és egy idegen nyelvet jellemző sajátosságait.
- Munkája során különös figyelmet fordít az egyének és a társadalom egészségét támogató környezet kialakítására, egészségbarát műszaki megoldások alkalmazására.

#### **b) képességei**

- Tartós fizikai munkavégzés.
- Kézimunkák készségszintű, önálló elvégzése.
- A szőlőtermesztés során képes magas biológiai értékű és élelmiszercélú áru előállítására, megóvására és igényes kiszerezésére.
- Alkalmas a borászati termékek előállításával, forgalmazásával kapcsolatos szak- és közigazgatási feladatok ellátására.
- Képes a szőlőbor előállítás területén működő vállalkozások, vállalatok, termelőüzemek, valamint kis- és középvállalkozások mérnöki szintű irányítására és ezek gazdálkodásának szakszerű működtetésére, figyelembe véve a környezetgazdálkodási és környezetvédelmi előírásokat is.
- A szőlőbor ágazat területén képes a termelést előkészítő és szolgáló eljárások megtervezésére, lebonyolítására, az erőforrások szakszerű elosztására, szakmai döntéseket megalapozó javaslatok kidolgozásában való részvételre, következtetések levonására, nemcsak operatív szinten.
- Képes a növényeket veszélyeztető kártevők, kórokozók, gyomnövények, valamint természetes ellenségeik azonosítására.
- Képes ágazati szakmai problémák megfogalmazására, a várható trendek felismerésére, önálló szakmai álláspont kialakítására, és annak megvédésére a viták során.
- Képes a képzése során elsajátított vizsgálati módszereket alkalmazni.
- Képes az agrárgazdaság szereplőinek viselkedését, az agrárium intézményi hátterének formális és informális kapcsolatrendszerét értelmezni, és azt munkája során felhasználni.
- Képes a szakterületre vonatkozó ismeretek és módszerek alapján részletes elemzésre, alapvető összefüggések feltárására, önálló következtetések levonására.
- Szakmai irányítás mellett képes kutatási projektben a projekt részfeladatainak operatív szinten történő közvetlen irányítására.
- Képes az írásbeli és szóbeli kommunikációt segítő eszközök hatékony alkalmazására, a szakterülettel kapcsolatos idegen nyelvű információk megértésére, szakterülete tudásanyagának összegző értékelésére anyanyelvén, valamint szaktudományi tartalmak szóbeli és írásos közvetítésére szakmai közönség számára is a speciális szakkifejezéseinek aktív alkalmazása révén.
- Specializációjában képes az ágazat működését meghatározó szakmai ismeretek rendszerszintű

- átlátására és értelmezésére.
- Rendelkezik vállalkozásszervezési és -irányítási készséggel.

**c) attitűdje**

- Vállalja és hitelesen képviseli az agrárgazdaság, különösen ezen belül a kertészet és a kapcsolódó tudományterületek társadalmi szerepét, képviseli szakterületének legfontosabb értékeit.
- Együttműködő-készség, kapcsolatteremtő képesség jellemzi.
- Érti, magyar és idegen nyelven is alkalmazza a szakmai és emberi kommunikáció szabályait.
- Konstruktívan áll a szakmai kérdésekhez. Kezdeményező-készség és fogékonyság jellemzi az újdonságok iránt, nyitott az agrártudományok alapvető eredményeinek és jellemzőinek hiteles közvetítésére szakmai és nem szakmai célcsoportok számára egyaránt.
- Érzékeny a szakterületével kapcsolatosan felmerülő problémákra, törekszik azok elemzésére és megoldására, együttműködési szándékkal közeledik a felmerülő szakmai problémák megoldásához.
- Környezettudatos, fenntartható gazdálkodásra törekvő szemlélettel rendelkezik.
- Felelősségtudata a K+F+I tevékenységhez kötődő jogi, etikai normákat, szabályokat illetően is megnyilvánul.
- Nyitott a kertészeti termelésfejlesztés legújabb eredményeinek alkalmazására.
- Minőség iránti igény jellemzi.
- Szakmai felelősségtudattal és együttműködési készséggel rendelkezik.
- Elkötelezett az ágazat szakmai és etikai normái mellett.
- Folyamatosan figyelemmel kíséri a környezetvédelmi, higiéniai, élelmiszer-biztonsági, élelmezés-egészségügyi, munkavédelmi előírásokat, valamint betartja és betartatja azokat.

**d) autonómiája és felelőssége**

- Felelősségtudat jellemzi a munkával és magatartással kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normákat, szabályokat illetően.
- Önállóan tervezi meg saját szakmai előmenetelét.
- A döntési és a menedzsment funkciókat önállóan gyakorolja a termelésszervezeti egységek szintjén.
- Felelősséget érez a kertészeti főágazat szerepének erősítésében.
- Felelősséget vállal saját döntéseiért, a saját és az irányítása alatt álló munkatársak munkájáért.
- Felelősséggel vállalja szakmai állásfoglalásainak következményeit.
- Választott specializációjában önállóan képes azonosítani a problémákat, s elméleti és gyakorlati tudása segítségével alkalmas azok megoldási stratégiáinak kidolgozására és e stratégiák következetes követésére.

**Tantárgy felelőse** (név, beosztás, tud. fokozat): **Dr. Rakonczás Nándor, egyetemi adjunktus, PhD**

**Tantárgy oktatásába bevont oktató(k)**, ha vannak (név, beosztás, tud. fokozat):-

**Évközi ellenőrzés módja:**

Zárthelyi dolgozat.

**Számonkérés módszereinek részletei:**

Írásbeli és szóbeli vizsga.

**Az aláírás megszerzésének feltételei:**

**Vizsgakérdések, tételsor:**

Tételsor:

1. A szőlő evolúciója és növényrendszertani besorolása, fajtacsoportok és a fajták rendszerezése.
2. A szőlőtermesztés kialakulása és története, karantén kártevők és kórokozók, a Kárpát-medence szőlőtermesztése.
3. Magyarország szőlőtermesztésének története.
4. A világ és Magyarország szőlőtermesztésének helyzete, tendenciái. Hazánk szőlő és borágazatának lehetőségei.
5. A bor eredetvédelmének kategóriái, borvidékeink és régióink. Mik a „terroir” elemei?
6. A szőlő morfológiája, a szárrendszer fás részei.
7. A szőlő morfológiája, a szárrendszer zöld részei.
8. A szőlő morfológiája, a szőlő gyökérrendszere és rügyképletei.
9. A szőlő anyagcseréje, víz- és ásványianyag forgalma.
10. A szőlő anyagcseréje, fotoszintézise (szerves táplálkozás), szervesanyag ellátása.
11. A szőlőtőke életszakaszai.
12. A szőlő éves biológiai ciklusa, a vegetatív és reprodukzív alciklusok összefüggései.
13. A szőlő vegetációs nyugalmi periódusa.
14. A szőlőtermesztés környezeti feltételei, az ökológiai tényezők csoportosítása.
15. A szőlőtermesztés környezeti feltételei, a fény, hő és csapadékatatok együttes értékelése.
16. A szőlőtermesztés környezeti feltételei, az ökológiai tényezők csoportosítása, edafikus és biotikus tényezők (a szőlő élő környezete).